
Godt legeliv – god pasientbehandling

AKTUELT I FORENINGEN

STINE KATHRIN TØNSAKER

stine.kathrin.tonsaker@legeforeningen.no

Juridisk avdeling

Legeforeningens viktigste oppgave er å skape gode og trygge rammer for legeyrket. Det jobber vi for hver dag. For perioden 2023 til 2025 skal vi særlig arbeide for å sikre leger en god arbeidshverdag med tid til pasientene, innflytelse over egen arbeidsbelastning og trygt arbeidsmiljø – et godt legeliv.

SATSINGSOMRÅDE: I perioden 2023 til 2025 skal Legeforeningen særlig arbeide for å sikre leger en god arbeidshverdag. Illustrasjonsfoto: Legeforeningen

Utfordringene i helsetjenesten og legers arbeidshverdag har økt de siste årene. Leger som stadig må jobbe lenger og løse flere oppgaver, som opplever for høy arbeidsbelastning og arbeidsrelatert stress, og mindre mulighet for balanse mellom jobb og fritid.

Alle er tjent med at legene har det bra på jobb. At de har energi til å lytte, konsentrasjon til å fange opp og tid til å følge opp. At de er en del av et system som minimerer risikoen for feil, og støtter opp om det skulle skje.

Et godt legeliv handler om balanse mellom jobb og fritid, medbestemmelse og innflytelse over egen arbeidshverdag, ressurser og verktøy som forenkler hverdagen, kultur og arbeidsmiljø, opplevelse av samhold, velfungerende og stedlig ledelse og trygghet til å kunne si ifra om kritikkverdige forhold og å få støtte ved behov. Et godt legeliv er individuelt, sammensatt og komplekst, og krever en innsats på alle nivåer – både lokalt og sentralt.

Kultur for læring og oppfølging

Alle vil ha et godt arbeidsmiljø, og alle har et ansvar for å bidra til dette. Det krever bevissthet og kunnskap om hvordan det skapes. Arbeidsmiljø har betydning for trivsel, egen helse og evnen til å yte god pasientbehandling. Det må jobbes systematisk for å fremme gode og trygge læringsmiljø med åpenhet og dialog, også rundt uønskede hendelser.

Den siste medlemsundersøkelsen i Legeforeningen viser en positiv utvikling i åpenhetskultur og opplevelse av samhold og støtte, som vi må jobbe videre med - sammen.

Trygt arbeidsmiljø, autonomi og gode rammer

Legeyrket innebærer et stort ansvar og krever høy kompetanse. Rammene rundt legers yrkesutøvelse må støtte opp under arbeidet, ikke gjøre en krevende arbeidshverdag enda mer utfordrende.

Dette innebærer både psykologisk trygghet i arbeidsmiljøet; kultur, ledelse, tilhørighet og fellesskap, fysiske og organisatoriske rammer; verktøy som avlaster, forenkler og bidrar til bedre pasientsikkerhet og autonomi; innflytelse på utførelsen av arbeidsoppgaver, planlegging av arbeidsdag og muligheten til å påvirke beslutninger som vedrører arbeidet.

Ledere i helse- og omsorgssektoren har en nøkkelrolle i dette.

Oppfølging av arbeidsmiljøet er en viktig del av virksomhetenes kontinuerlige forbedringsarbeid. Dette innebærer å identifisere og håndtere risiko- og forbedringsområder, samt å iverksette effektive tiltak for å forbedre pasientsikkerheten og kvaliteten på tjenestene. God effekt av arbeid med kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten er avhengig av åpenhet, samhandling og tillit.

Balanse mellom jobb og fritid

Leger har tradisjonelt hatt høy arbeidsbelastning, jobbet mye og strukket seg langt for pasienter og kolleger. Det har vært mye opp til den enkelte å takle situasjonen og «holde ut». Endringer over tid har ført til økende arbeidsbelastning og arbeidsmengde, og gjør at hverdagen ikke lengre går opp for mange. Flere rapporterer nå om at det å strekke seg for å kompensere for organisatoriske mangler ikke lenger er en holdbar strategi – det går utover både legens tilfredshet, helse, arbeidsmiljø og kvalitet i pasientbehandlingen.

De siste arbeidsmiljøundersøkelsene fra Legeforeningen viser at legene skiller seg markant ut når det kommer til opplevelse av autonomi og balanse. Autonomi, pasientfokus og rolleklarhet henger positivt sammen med lavere grad av stress som medfører ubehag og opplevelse av manglende balanse mellom jobb og fritid.

Over tid har leger blitt tildelt stadig flere arbeidsoppgaver, men ressursene for å løse oppgavene følger ikke med. Et betimelig spørsmål er derfor om det har blitt tatt nok hensyn til utviklingen som har skjedd, både når det kommer til organisering og fastsetting av arbeidstid.

Det må legges til rette for at leger skal sikres forsvarlig arbeidsbelastning, opplevelse av medbestemmelse og av tilfredsstillende balanse mellom jobb og fritid.

Bistand til medlemmer

Legeforeningen har et godt og bredt tilbud om bistand. Dette må være godt kjent, og treffe medlemmenes behov.

Det er viktig at medlemmene vet hva de har krav på av rettigheter og hvordan de kan håndtere situasjoner de kan møte på. Dette inkluderer også å vite når de kan og bør involvere tillitsvalgte.

Tillitsvalgte skal være trygge og oppleve at de mestrer å stå i vervet når det stormer. Å skape trygghet starter med god opplæring av tillitsvalgte slik at de har den kunnskapen de trenger i møte med ulike situasjoner som kan oppstå. Samtidig skal tillitsvalgte vite at de har en fagforening i ryggen, og vil kunne få hjelp og støtte fra foreningen sentralt i særlig krevende situasjoner.

Ny arbeidsmiljøveileder

I vår nye arbeidsmiljøveileder har vi samlet en rekke praktiske råd og oversikt over regelverket.

Et godt arbeidsmiljø er nøkkelen til et godt arbeidsliv for medlemmene våre. Et godt arbeidsmiljø bidrar til trivsel, virker helsefremmende for de ansatte, gir økt kvalitet i pasientarbeidet og gjør det gøy å jobbe.

Arbeidsgiver har ansvaret for at arbeidsmiljøet er fullt forsvarlig, men ansatte og tillitsvalgte har ansvar for å bidra aktivt i arbeidet med et godt arbeidsmiljø. Å forbedre og bevare et godt arbeidsmiljø er et kontinuerlig arbeid.

Du finner veilederen på legeforening.no.

Publisert: 13. mai 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.06.15

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. august 2026.